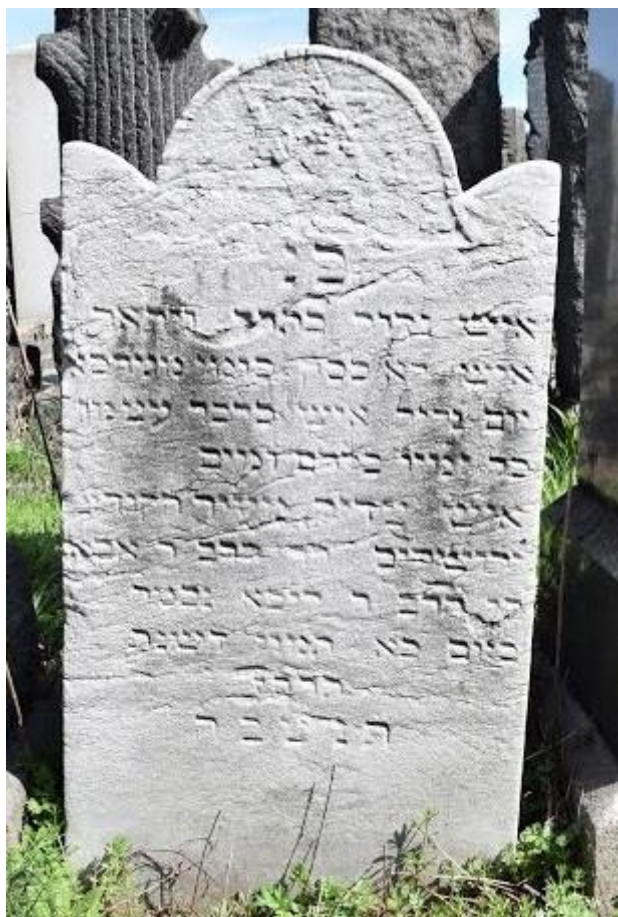

הצדיק מירושלים: נתגלתה מצבת השד"ר רבי אברהם אבלי ליפשיץ ז"ל מירושלים עיה"ק

לחברי "מכון מורשת חכמי אמעריקא" אין זה דבר חדש ומפתיע לגלות ולמצוא מצבות מגדולים ורבנים שחיו ופעלו בארה"ב, אבל הפעם היה דבר שיצא מחוץ להרגלנו עת נתגלתה לפנינו מצבה עתיקה יותר ממאה שנים, קטן במדתה ורק מלים ספורות נחרתו עליה, אבל התואר "איש צדיק מעיר הקודש ירושלים" עוררה את לבו של חברינו הרב ר' אשר ל. הי"ו וצילם את המצבה על הביה"ח מט. ציון בקווינס, ניו יורק להעלותה על שלחן מלכים, אולי בדיבוק חברים נצליח לברר ולדלות פרטים מי הוא זה שזכה לתואר כזה.

נגלגל לקוראינו החשובים את עבודתינו בה'מורשת' שלב אחר שלב, עד שזכינו לדלות הפרטים ולגלות את דמותו של צדיק נשגב שחי' שבע שנים על אדמת אמעריקא, ונפטר בקוצר ימים ושנים בארץ נכריה הרחק מביתו בעיר הקודש ירושלים תובב"א, ואף לא זכה להיטמן בארץ הקודש.

תמונת המצבה המעניינת הועלתה למאגר קבוצת ה'מורשת' וראשית דרכינו היתה לפענח המלים אשר נחרתו על גבי המצבה, וזו נוסחה:

פ"נ

איש גדול בתורה ויראה,

איש לא פסק פומי' מגירסא יום וליל,

איש כלכל עצמו כל ימיו בלחם ומים,

איש צדיק מעיר הקודש ירושלים.

ה"ה הרב ר' אבא בן הרב ר' ליפא.

נפטר ביום כ"א תמוז דשנת תרס"ז

תנצב"ה

התוארים מדברים לעצמם "לא פסק פימיה מגירסא" "כלכל עצמו כל ימיו בלחם ומים", אבל מי הוא ה"צדיק" הלזה שנטמן בחלקת "חברה ש"ס" במט. ציון, קשה לזהות מנוסח המצבה, שהרי מעט פרטים ביוגרפיים נחרתו עליה, מלבד זה שהיה מירושלים עיה"ק ושנפטר ביום כ"א תמוז תרס"ז.

LIFSCHITZ, ABRAHAM

Society	TALMUDICAL
Path	30R
Gate	9
Row	
Grave	
Map	163
Section	
Block	
Lot	
Burial	7/1/1907

השלב הבאה היתה לחפש במאגר הבית החיים, על איזה שם משפחה נרשם "ר' אבא" דילן, שלזה דלה מזכיר המורשת הרב ר' אהרן ה. הי"ו את הפרטים שבתמונה.

על אף שתאריך הקבורה לא התאימה בדיוק עם תאריך הפטירה שעל גבי המצבה, שהרי 7/1/1907 עולה ליום י"ט תמוז תרס"ז, אבל לפי מפת הביה"ח והחלקה, נתבררה שהתאריך ברשימת הביה"ח בטעות היא, וצ"ל 7/3/1907 כ"א תמוז תרס"ז, ולפי"ז מצאנו שהמנוח מירושלים שמו הוא "אברהם אבא ליפשיץ", ומשם הלכנו להשלב הבא לחפש במאגרים ועיתונים מי היה ר' אבא ליפשיץ שהיגר מירושלים לניו יארק ופה נפטר ונטמן מלפני 108 שנה בקיץ שנת תרס"ז.

השלב הבאה היתה לחפש במאגר הבית החיים, על איזה שם משפחה נרשם "ר' אבא" דילן, שלזה דלה מזכיר המורשת הרב ר' אהרן ה. הי"ו את הפרטים שבתמונה.

יגעת מצאת תאמין, נשיא המורשת הרב יעקב דוב מיללער, בחיפוש אחר חיפוש מצא את הקטע המצורף שנתפרסמה ע"י הרב ר' יעקב זאב רעדלהיים רב בניו יורק, ונדפסה בהעיתונים "החבצלת" והיהודי" ביום ט"ז מנחם-אב שנת תרס"ז, וכה היה דבריו בבשורתו המכאיבה מפטירתו של האי גברא רבא, מבני ציון היקרים המסולאים מפז:

הרב ר' אברהם אבא ליפשיץ ז"ל

ניו יארק, כ"ג תמוז תרס"ז

הרב ר' אברהם אבא ליפשיץ ז"ל

אור ליום ד' כ"א תמוז שבח"ח הרב ר"א ליפשיץ ויצאה נשמתו בטהרה בבית בנו "משה" הדר בברוקלין, אחרי מחלתו כששה שבועות ומת במחלת הסרטן (קענסער) באחת וחמשים שנה לימי חייו. לפני זמנו היה רב גדולה "עץ חיים" ואח"כ בשכונת מוסקאטון ב"ר אבלי המשגיח" בת"ת דשם.

לפני חמש שנים בא לאמריקא ונבחר מבית "ועד הכללי" לבא כח ומנהל על השדרי"ם דפה, חיי פה ה' בלחם צר ומים לחץ, וכל ימיו ה' עוסק בתורה ועבודה.

ביום ד' אחר חצות ה' לוייתו, הארון הובא לביהכ"נ "כתר תורה" בברוקלין, הרב רש"א יפה מביהמ"ד הגדול דניו יארק והרב זאלמאן הספידו עליו, וכל העדה זלגו דמעות כואות לבכות על אדם כשר הזה. והוא לקברות בכבוד גדול על בית עלמין של ביהכ"נ הנזכר. תנצב"ה

ר"א הניח אחריו אשה ובנים בעיה"ק ירושת", שתי בנות נשואות לת"ח, אחד מורה בהת"ת ביפו צ"ו ר' ישעי' צבי שמו (אביו ר' שמואל מקאברין מת בהיותו במושב זקנים) ואחד לומד בהישיבה בעיה"ק. ובת אחת פנוי' בלתי נשואה בעיה"ק, ובן אחד נשוא בפה.

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלם

המנחם, יעקב ז. רעדלהיים

הרב רש"א יפה מביהמ"ד הגדול דניו יארק, והרב זאלמאן הספידו עליו וכל העדה זלגו דמעות כואות לבכות על אדם כשר הזה והוא לקברות בכבוד גדול על בית עלמין של ביהכ"נ הנזכר. תנצב"ה

הרב ר' אברהם אבא ליפשיץ ז"ל

מהר"ר יעקב רעדלהיים ז"ל נפטר ב' ה' עליו ובעשי ידיו יבין סלה. אחרש"ש ביום א' טוב סנ"א אשר לו נהפך ללא טוב ליום אבל והנה כי בו נדעתי ע"י מכתבו בהחצלת כי שקעת השמש שלא כעונתה והארץ כלכונן חוהני הרח"ל בתו"ו מהר"ר אברהם אבלי ליפשיץ בן לאותו זדיק הרב דגדול כ"ר וכו' מהר"ר אליעזר ליפא שמש כהנה תרננית בקאמעניץ דליטא זצ"ל נרע באיוב ימיו ומבשר שנהיג, בחץ כקשת עפיתו וירושלם לנחם אה חסדו וכו' י"ב ה"י, אך כאנה הנהם נפשם, כי חמה ידעו מה וזה כי אברו, ושכרם אשר נרול כים, מעמים פעמים ימצאו אנשים כמו אלה, כעולם לא עלצל כמעטן לודיע בשער בת רבים את גדלו בהורה כמו אלה, הקופצים בראש וע"ו נוטלים חלק ג"כ בראש, ואין כהם אלא כפיהם, אך נהבא היה אל הכלים מעורר, וסחצנועים חמושיכים וריהם פיהתקריב בברכום הספיריעים אה הזאום מעכרת קונן, ולמען בעוץ בעוץ, וע"ו ח' המיד חיי צער ועינו ומסוך דחקו לסדר חסדי בשקידה נוראת וינס וילול, ועש זול בהורת ה' שה' בקי בש"ס ופוסקים, ולא רף אהר חון, רק את ההכרחיות בקש, כאשר נראה כי גם אחרי אשר כנבור ערוץ לחם את כל התלאות הצרות הרבות והרעות אשר צצבו נגדו להביתו סארץ החיים, וההכרח שכביתו לא היה לחם ושסלה, הביאו לענוב ארץ חמדה שסאת, נפשו אשר בלה בה כל שנתויו בתורה ועבודת ה' להיות נודד ללחם באמעריקא, ולהיות נודד שמה על כל עניני העיר הכללי שברושלם ח"ו, לא הלך בגדולתו ולא רצה לטלא חוריו זהב כאתרים, וקבל שכר מעער שה' די רק על לחם ובש, והעוהו הפניוית מעסקי העיר שה' ביכולתו להרויח כסף, הקדיש אך להורה ולהעודה כידוע שמה, ועל אברהם אביו הג"ל אין לל מה לבכות, כי אי לו לדור שאבר מנהיגו איש דגול מרכבה כסתי, כי הוא סע למנוחות, אך אי לה לספנת שאברת את קברניטתה, לאשהו וכו' אשר עובס לאנחות ולהנה שהגיעה לפיקה כפי זמנאמר אל תבכו למה לכו ככה להלך, כי מה יוכלו לעשות עתה כהלקח סחם עשרת ראשם נוד הפארתם סכלכלם ומנהלם, ואחרי שסמכתב כ' בהחצלת"ו, והיהודי" נראה שה' יודו חותני הרב המנוח זצ"ל, וגם ידעוהו מכבר לאיש מלא רגשו קדיש,

אחרי שקראנו את דבריו הנרגשים של הרב רעדלהיים, ידענו בהחלט שאכן לפנינו מצבת אדם גדול מיקירי אנשי הישוב הישן בירושלים עיה"ק, תלמיד בישיבת "עץ חיים" המפורסמת ומראשי ומנהלי ה'ועד הכללי' בארץ ובחו"ל, שנפטר הרחק מביתו וחתמו ימיו במהרה על ארץ לא לו, בהניח אחריו אלמנה גלמודה בירושלים עם בתה הבתולה.

המשכנו לחפש, והנה בחודש הבא בהחצלת' נמצא מכתב להרב רעדלהיים הנ"ל שנכתבה ע"י חתנו של ר' אבא ליפשיץ שנזכר בהמכתב הנ"ל, ה"ה הג"ר ישעי' צבי גרינברג מראשוני המלמדים בהת"ת בעיר יפו (בנו של הגאון רבי שמואל גרינברג מקאברין בעמח"ס עיקר אלשיך על תהלים). ממכתבו של ר' ישעי' צבי עולה שהמודעה של הרב רעדלהיים בהחצלת היתה הידיעה היחידה בה נתבשרו אנשי משפחתו של רבי אבא ליפשיץ בירושלים מפטירתו, וחתנו הוסיף ואחים בהספידא, להעלות על נס פעולותיו וצדקות חותנו ז"ל (ראה במסמך המצורף).

ממכתבו מגלה לנו ר' ישעי' צבי גרינברג פרטים נוספים לתולדות חותנו, ומבין שני המכתבים אנו למדים הפרטים דלהלן.

רבי אברהם אבלי ליפשיץ נולד בשנת תר"ו לאביו הגאון רבי אליעזר ליפא ששימש כרב ומו"ץ בעיר קאמעניץ דליטא, ולאמו הרבנית שרה פוריא בת ר' זאב. בהיותו בן י"א שנה בשנת תרי"ז עלה הילד אברהם אבלי ארצה ביחד עם הוריו, ונכנס ללמוד בהת"ת וישיבה "עץ חיים" בירושלים עיה"ק.

הורי רבי אבלי ליפשיץ נפטרו שניהם בחודש אחד, האם הרבנית שרה פוריא בת ר' זאב נפטרה ביום י' שבט תרמ"ג והוא רבי אליעזר ליפא נפטר

ואהבת זאנושית קנה כלבו, לכן אהן לו תורתו על העבר, ואהלה פניו לחבא שיכנס עצה עם הרח"ל רש"א יפה יחי' ועם כל יודיו הרח"ל הג"ל ויעורר כלם לחיטלה לעשות לשיבה משפחתו כוכלתם, ובעל הגמול ישלם להם כמעלם השב יוכיז לראות ששוב ה' שבות עפ"ל לציון ברינת בהפץ לכב עם ישראל, ורצון ידירו דושה'

ישעי' צבי גרינברג מ"פ
בן לא"א מ"ר הרח"ל בתו"ו מהר"ש זצ"ל
(בעל הסהרד ספר עיקר אלשיך על התהלים)

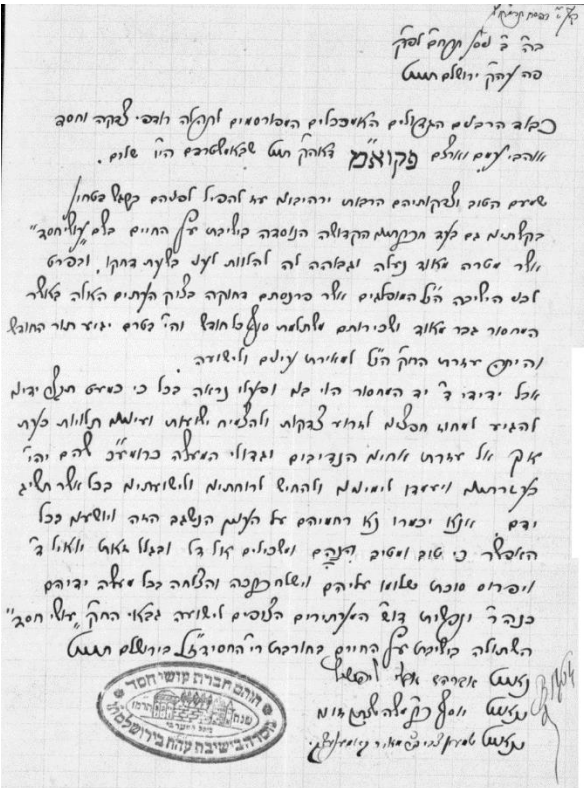
פנ ר' (י) אליעזר
 ליפא ב"ר ישראל
 נפטר ב' שבט
 הרמנ הנצב ה
 פ"נ הא' אשר
 בעמלי' זכה
 ש' ביהק בני הירק
 מ' שרה פורייג
 ב"ר זאב (י) ונפטר
 י' שבט הרמנ
 הנצב ה

(הזה)

י'מים לאחריו ביום כ' שבט תרמ"ג. שניהם נטמנו על הר הזיתים בחלקת הרבנים' שורה ה' כפי שנרשמו בספר 'חלקת מחוקק' לרשימת המצבות על הר הזיתים.

אחרי חתונתו המשיך ללמוד בהתמדה רבה ובשקידה נוראה יומם וליל, מתוך עוני ודוחק, ולפי דברי חתנו "עשה חיל בתורת ה' והיה בקי בש"ס ופוסקים" ולימים כשהוצרך לפרנס את בני ביתו התחיל להתעסק בקיבוץ נדבות עובר ה'ועד הכללי' של הישוב הישן, בו בזמן גם עסק בצרכי ציבור אחרים ושימש כגבאי קודש של המוסד "עושי חסד" שע"י ישיבת עץ חיים, כמו שאנו רואים מהמכתב שנמצא בארכיוויו "פקידים ואמרכלים" באמשטרדם.

המכתב נכתבה ביום ב' ניסן תרמ"ח, בה מבקשים הגבאים לקבל פרס ממשרד הפקוא"מ, ומסיימים את מכתבם "דורשים שלומכם המעתירים, הצופים לישועה, גבאי הח"ק "עושי חסד" השתולה בישיבת עץ החיים בחורבת ר"י החסיד ז"ל בירושלים תובב"א" ובאו על החתום שלשת הגבאים והראשון שביניהם חתם שמו "נאום: אברהם אבלי ליפשיץ".

לרבי אבלי וזוגתו נולדו בן אחד וג' בנות, הבן "משה" לאחר נישואיו נדד למרחקים והתיישב בניו יארק באיזור ברוקלין, ככל הנראה היה חבר בקהילת "כתר תורה" אשר בברוקלין בשכונת וויליאמסבורג, שבראשה עמד הגאון רבי שבתי ראזענבערג זצ"ל בעמח"ס ברית מלח על הלכות מליחה, מהרבנים המפורסמים בניו יארק בימיו, ולפי הרבה מקורות היה מסומן בשעתו כרב הכולל על כל הקהילות אשר בברוקלין.

בתו של רבי אברהם אבלי ליפשיץ הרבנית אסתר לאה, נישאה להרב ישעי' צבי גרינברג מיפו, ר' ישעי' צבי היה עסקן פעיל בארה"ק, ממייסדי ומנהלי הת"ת "שערי תורה" ביפו. אביו הגאון רבי שמואל גרינברג (רובינשטיין) נולד בעיירה אורלע, ועל שמה היה ידוע בכינויו "רבי שמואל אורלער", לאחר חתונתו התיישב בקאברין דליטא והתפרסם בשקידתו וגדלותו בתורה, במשך ארבעים שנה ישב בקאברין בה חיבר את ספרו "עיקר אלשיך" על תנ"ך שממנו נדפס רק החלק על ספר תהלים (לובלין תרמ"ו) בהסכמת גדולי דורו כה'בית הלוי' מבריסק והאדמו"ר רבי נח נפתלי מקאברין זצ"ל ועוד. בשנת תרנ"א עלה רבי שמואל עם בנו הצעיר ישעי' צבי לארה"ק והתיישב בירושלים, בנו ישעי' צבי נכנס ללמוד בישיבת עץ חיים ולימים נלקח לחתן בתו של רבי אברהם אבלי ליפשיץ מראשי הישוב הישן וממנהלי ועד הכללי. רבי שמואל נפטר ביום כ' אדר ב' תרס"ב ונטמן בירושלים.

הרב ישעי' צבי גרינברג ז"ל חתנו של "הצדיק מירושלים" רבי אבלי ליפשיץ זצ"ל

בנו הרב ישעי' צבי גרינברג התיישב בעיר יפו לאחר חתונתו, ובשנת תרנ"ה הוזמן לשמש כראש המלמדים בתלמוד-תורה "שערי תורה" ביפו והמשיך בו בעבודת ההוראה והחונך במשך 35 שנה רצופות וסייע להרחבת גבולות שכונת נוה שלום וטרח עם ר' אהרן שלוש במציאת קונים למגרשים לשם הרחבת הישוב היהודי ביפו. ר' ישעי' צבי אף השתתף ביסוד בית-הכנסת "אהל יצחק" לחסידי חב"ד ביפו והיה בין היוזמים להזמין לכסא הרבנות של יפו את הראי"ה קוק. במשך שנות עבודתו הקים דורות של תלמידים בני תורה וזכה לדור ישרים ומבורך.

אשתו הרבנית אסתר לאה בת רבי אבלי ליפשיץ זצ"ל נפטרה בשנת תשכ"ב, ברגעי חייה האחרונים התבטאה את אושרה בהמלים: "ברוך השם זכיתי להציל בני היקרים ללימוד התורה ודרך חיים עילאית, אל תזילו עלי דמעה כי ה' חנן אותי באושר מאין כמוהו ואשרי שזכיתי לכך".

צאצאיו: **חנה** אשת נתן גלעדי; ר' **שמואל אבא** (שהיה נקרא ע"ש שני זקניו) חתנו של המגיד הירושלמי רבי נטע צבי ווייס זצ"ל. ר' שמואל אבא גרינברג שימש כמזכיר כללי של ת"ת וישיבת "שערי תורה" ביפו, נפ' ביום כ"ח ניסן תשס"ח ונטמן על הר הזיתים. (צאצאי ר' שמואל אבא גרינברג הם; בנו ר' נתן גרינברג מקרית מטרסדורף ב-ם, וחתנו ר' גרשון קליימן מבני ברק אבי הרב יעקב קליימן מח"ס **מגד יעקב** עמ"ס זבחים).

הבן השני של ר' ישעי' צבי היה הרב **חיים יצחק גרינברג** מותיקי התלמידים של ישיבת חברון-סלובודקא בירושלים, חתנו של רבי בנימין שקוביצקי "המגיד ממינסק" שלימים שימש כמנהל הרוחני של ישיבת "כנסת חזקיהו" בפתח תקוה, חתנו הוא הגר"ח אקרמאן מביתר.

מצבה בת"א-יפו של האשה הצעירה ח' פעריל שמרלינג בת ר' אברהם אבא ליפשיץ

מלבד הבת הנ"ל שנישאה לר"צ גרינברג מיפו, היה לו כאמור לרבי אברהם אבא ליפשיץ שתי בנות נוספות, שלעת אין לנו מידע ברורה עליהם, אולם על הביה"ח טרומפלודר בת"א-יפו נמצא מצבת אשה צעירה לימים בת כ"ח שנה, מרת ח' פעריל אשת ר' אהרן שמרלינג "בת ר' אברהם אבא ליפשיץ", מרת שמרלינג נפטרה בהמושב חדרה ביום הושע"ר שנת תרע"ט ולימים הועברה גופתה להביה"ח בת"א. נוכל לשער שאכן מדובר בבתו של רבי אבא ליפשיץ שלנו, אבל אין לנו עדיין דבר ברור בזה.

נחזור לתולדות חייו של "הצדיק רבי אבלי ליפשיץ", בשנת תרס"ב נתבקש מאת הנהלת 'ועד הכללי' לכתת רגליו ולנדוד לאמעריקא למען גיוס כספים לתמיכת הישיבה והכוללים בארה"ק. באמעריקא של אז הסתובבו כמה שדרי"ם למען הישוב בירושלים, מהם רשמים ומהם נוכלים שניצלו את ריחוק המקום ותמימות הלבבות של היהודים באמעריקא, והיה נצרך לזה כח גדול ובעל מעמד נכבד שיאחד את השדרי"ם הרשמים בארצות הברית, בערים הגדולים ובערי השדה, ולשמש כגשר בין הממונים באמעריקא וה'ועד הכללי' בארה"ק.

בהיותו נצרך לפרנסת אנשי ביתו, לקח רבי אברהם אבא ליפשיץ עליו את המשימה וירד לאמעריקא לשמש כ'ראש השדרי"ם' בארצות הברית לצורכי 'ועד הכללי', רבי אבלי בא לארה"ב שלא ע"מ להשתקע, לא לקח עמו את אשתו ובנותיו, אלא בגפו יבוא והתיישב בברוקלין בתחלה בבית בנו משה שכאומר היה גר שם, ואח"כ שכר לעלמו דירה קטנה באיזור לצורכו. בהיותו גלמוד בארץ נכר התחזק עצמו בלימודיו בשקידה יתירה, ועפ"י עדות ידידיו לא הצליח הרבה בעבודתו כשד"ר כי כל רגע פנוי ניצל על לימוד התורה, כל ימיו הסתפק במיעוט רק לחם ומים היתה מזונו, וסיפוקו היתה בעבודת השם.

אחרי חמש שנים באמעריקא נחלה "הצדיק הירושלמי" במחלת הסרטן רח"ל, ששה שבועות סבל יסורים ומכאובים, עד לאור ליום ד' כ"א תמוז תרס"ז, אז השיב את נשמתו ליצורו, נשמה טהורה זכה וברה, נשמה שידעה צרות ומרורים בחיי צער, אבל נשמה ששמעה את קול התורה במסירות נפש כל ימיה עלי אדמות, בן נ"א שנה היה רבי אבלי במותו, ובכך נשלמה ימיו במהרה.

ביום ד' בחצות היום התקיימה הלויית בביהכ"נ "כתר תורה" בברוקלין, בה למד הנפטר והתפלל בחייו והיה חבר בהחברה ש"ס דשם, הגאון רבי שלום אלחנן יפה ז"ל ששימש אז כרב דביהמ"ד הגדול בניו יארק ומח"ס שואל כענין, הספיד את הנפטר ואחריו הרב זאלמאן מניו יארק, וכל העדה זלגו דמעות על האדם הכשר שנפטר בלא עתו, ואח"כ הובל למנוחות על הביה"ח הר ציון אשר בקווינס, ניו יארק בחלקת "חברה ש"ס שע"י ק"ק כתר תורה".

כנראה וניכר מבין המצבות שעל ידו, נמצא שחלקת "חברה ש"ס" היתה חלקה מבוחרת שבה טמנו גדולים טובים, משני צדדיו של רבי אבלי שוכנים רבנים מופלגים, לימינו הוא מקום קבורת הגאון הגדול רבי שבתאי ראזענבערג הנ"ל

אבל גדול בברוקלין:
נעמטערן, א' פ' פקודי איז נפטר
געווארען הר' המופלג וי"א ר' לוי גרא-
דענשקער, דיא לוייה וועט זיין היינט, מאָנטי
טאג 12 אודר קייטאג פון 229 ליינטיש
סט. ברוקלין. ער וועט בעערדינגט ווערען
אויף דיא קרקע פון חברה ש"ס דברוק-
לין, מאונט זייגן כעמעטערי.
הספדים וועלען נעמאכט ווערען אין
כתר תורה ישיב. אלע מעמבערס פון חברה
ש"ס און דיא וואס האָבען געקענט את
המונה הנכבד וואָלען קומען אָנעבענען דיא
לעצטע ערעע להמנוח. ה'נצ"ב'ה'.

אב"ד דק"ק כתר תורה ובעמח"ס ברית מלח, ולשמאלו נטמן הרב ר' ארי' ליב"ר ראובן יעקב גראדענסקי ז"ל חבר בחברה הש"ס ונכד להגה"ק רבי אלכסנדר זיסקינד זצ"ל בעמח"ס יסוד ושורש העבודה.

ר' ליב גראדענסקי נפטר כמו חצי שנה אחר שכנו רבי אבא ליפשיץ, ביום א' פ' פקודי כ"ח אדר א' תרס"ח, וגם הוא נספד כהלכה בביהמ"ד כתר תורה, ובמודעת האבל בהעיתון "מארגן זשורנאל" ביום פטירתו, קראו למספד תחת הכותרת "אבל גדול בברוקלין" שנפטר "הרב המופלג וירא אלוקים ר' ליב גראדענסקי".

איכה יעם זהב

מרב בני ירושלים, שהיו דומים לאנשים של זהב, ונפס דומה לאבן טובה ומגולת, כד חזו חבירי נפקין לפרנתיהון חזו קרן עילייתן שתשפכה אבני קרש (מרי"א ד' א')

כ"א אב ס"ו,

יום השלישית להחלוקתו של אחד מוקירי ירושלים, מבני ציון המצוינים, אחד האברכים אשר ה' ורבה וגדל בארץ. המבטים של א"י, וקולת תנחום את אופי המבט הירושלמי, וישמרתי במתרה, ער ויבטו האחרון, עדי שבת נשמתו למקיל מחצבתה—

רבי אבלי ליפשיץ איננו!
הוא מת בארץ נבר' בברוקלין שבאמריקה, אחרי חמש שנים של חיי צד ודוקק, לחם צד וסם נחם, של עבודה פרוץ, עדרות והפקחה על שדרים,

אלו הן חמש שנים שגור נפש נקי ודוקק מארץ החיים, עור אגו וכרסם את האכנסט של זהב כשת' שהיו בעיר קרשנו את ר' אבלי המידר ורענו שה' נופו דומת לאבן טובה ומגולת היום והענות, אהבת התורה והבריות היו מלאות אתו על כל צעד, נבר ה', ברה"ט ובמלוכו, בכלכל רבני ובמשא ומתן בנתח עם הברית.

למר בימי עלויות בוישבו, הצטיין או בגדלו בתורה, במחצו החוקי, בחבניו העמוסי, ששקדו המוציאו ב מר ו ת י ו התחזקות, או ה' שם ר' אבלי שאו על כל לשון בחבה ותרד, הכל חזו לו נחלות, קו כי צורבא מרבין דנבם נבם, ויהו למטה בישראל, כי לא התאה ר' אבלי טיטור לשלחם של שרים, לא התאה לקטין ברישא, לא קוה לציוו התמונה, וישם כל כל מעיניו להשתלם

להשלים את נפשו, להיות את אשר ה' יוכל להיות. אך העניו האכור, כמה הכביר עליו אכפו!

הפרים הוותר חושב לבן ישיבת בימים החם אחר עשר פראנק לחורש, ומה ה' לו להתפרנס הוא ובתו...

ויאמר ר' אבלי לעוב את הישיבה, ולהכניס עטמו בעיל השנחה בתי' שבמברית,

ויהי הובת משרתו יצא כפי יכלתו, התאמץ תמיד לזכור את הארציאות שבמלאכתו, א, שהיא הקילה לו במרה מרובה לטרא הפקודו באמנות בשנים כי היתה מלאכת נקי, דבר לא ה' לו עם נדיביו הבל, כי ההפקה התי' ה' נתן לה מןקת התי' העיונית.

כי ארכו לו עם הוימים, חזל מויות שאוף לנדלות, חלומות ע"ד עתה—מוחיר רחוק ממנו, ה' מנתקם בהפלה קצרה; לחם לאכיל ובמר ללבוש" ויהי כל היום וישב וישנה, עמוף במלית וסוכתר בתפלין שייך על שייף נקול ולא החוק מוכה לעצמו, כי ב' ב' נוצר.

ארתה לא הבין. חשוקה גמינות היתה לו ללמורם, וקשה ה' לו פירוש מהנריא, כפורש סן החיים,

תמירי היתה צלילתו בפניו, אם כי רבות, רבות מאד ה' לו להתאבק עם שרא דעיוותא...

והגיעו ימים אשר צרכי ביתו נתרבו, בנהיה הגיע לפרקן ודוא כבר חושב ע"ד, וישו שליתות" לעוב חזר ותרדו ולענע לארצות הגולה, לקיים כי לא יהי' בך אביון...

איה עריון קשה וסו, להפרד מהנריא החביבה לעובו באר סוס חיים, ולעולו במי מומתו של עבודה בוי, העלולה להחשיך אורו ולהשכיבו משהו, כמה ה' לבו היה על זה!

אבל איך וקשה העריון את רחמי מפרת ביתו? ... בקר לא עבדת אחר—לפי פתגם המליצות אבל דומה לי שה' עבדת, מאר—וה' אבלי נעשה משילה: בעד בית ה' דומים....

ויסע מבינה, משפחתו, מעיר הקדש... לארץ נבר', לחור על פתחו נריבים... ואדם לא זכר את המבטן הזה... פלוגי נעשה משולח" כבר נרשים בחרשות כאלו... כשהגיע לאמריקה, ויחל לנסות כפועל לפלא חובת משלחתו, ראת ויובח כי השלה את נפשו בחקת שא, כי יכפה על עצמו הר כניגות, ויהי' גם הוא ב' מ' ש' ה' מ' א' או החלו לו ימים קשים ומרים כלענה, ופי יגון ואנהה. לא עברו ימים מועטים, וה' אבלי התפני משפחתו. והמנהג למפקח על שרד' ועד הלליו, ויקצבו שברו ארבעה ל"פ' לחרש, מה ה' צורך לגרוע שבעה ויהי' לשבר משון. ואת אמרת: ישנו נפולין ורבע ה' לו לפרינת ברוח בקרש!

והוא שם? יבולתו אילי להיות איות כסוס לפני ו"ט—אמר דוא באחד מכתביו לבניו—אבל מה אעשה ואין אני שלוש ברוח, אי אפשר לו לשתת מבני... תרו זאת נחמתי בניו, כי בן נסיעת שי"ד לביאת משנה, ועלה כידו ל' ה' נ' ב' לביאת המרשד ללמוד דף נמריא.

מה עשה? השיג נטר או נערים ויהי' להם למלמד! ככה התפחל העריון כעצמט כמאובו, עדי בא מששו בנחרים.

דבות! זה היה אומר כי ימיא חלל בארמה ויצא וקנד ושופרך וט', אנו שאברנו את ר' אבלי על מי להביאת ענהה ערפה? על ירושלים או על אמריקה...

במשפחה. הבניו הרברים כמו שרים, הוהו הבוקלינים סמגלים להבין את צערו של המבטן הלא—יעלה הזה, שהמש' שניה עבודתו

כשליחות לא הספיק לו לאסוף נרזיאו לבתו שכנתה, לא הספיק לו ולבני ביתו לחם לשבע, ולא שמעורו מתאנה לא על רעב לחלם ולא על צמא למים כי אם לשמוע דבר ד'! ? האם יכלו להבין סוד, ואהבה שאר' ר' אבלי את התורה?

ועל מי מו' פ' ל' דיעה צעקן של המלמד הכמס, על אדם סן חשוק, או על אדם שבמנו להשגחה על כך? אך לא להביא ענהה ערפה, כבר נפקסה הלכה; ירושלים לא בת ארצו ענהה ערפה הוא! ...

אלא להרבות הבכי! כבו ריבוינו בכובי על אבני קרש שתשפכה בראש כל חוצות! ונהי לבכס לחקר ואה, לספר לזרז ולחורויו של א' ח' ד' סמטיני ציון שקמט בלא עת, ולשוםם וכוון בספר, ויהי' לספר שמשו' בכות כל צער בעל כשרון בירושלים, לראות מתוכו את צלמו, היא, הנתנת לשמשו כי בא בצהריים...

וקרא בו גם קהל ארצו שנגולה, ובהה דרבה כבי על בני ציון ודקרים שדומים כעשבי השדה הללו נצעים וקלנו טבלים ואין איש שם על לב,

הבשורה המרה אודות פטירת הצדיק רבי אבלי ליפשיץ הגיעה לירושלים עיה"ק, על ידי מודעת הרב רעדלהיים בעיתון ה'חבצלת'

והוכתה גלים, בני משפחתו בירושלים ישבו שבעה ויקוננו על אביהם שנגדע באבו, אבל יותר

מזה בכי ידידי ומוקירי אנשי הישוב הישן, בהעלותם על נס גודל שקידתו בתורה ומדותיו התרומיות, זכרו הבהיר מימי קדם בין כותלי

בית המדרש של ישיבת עץ חיים התעוררה בלבם, ועכשיו אהה ואבוי איך נפלה גבורים ואבדה כלי

מלחמה "על מי להביא עגלה ערופה!" ספד עליו האי ספדנא בעיתון החבצלת "על ירושלים או

על ברוקלין" כלומר, בשל מי הרעה הזאת "איכה יעם זהב, שתתפכנה אבני זהב בראש כל חוצות!" בכה

הכותרת, הנה לפנינו את ההספד המרוגש של אחד ממכיריו של הצדיק מירושלים שהלך בלא עת.

זכותו הגדול של האי גברא רבא, יגן עליו ועל כל ישראל, ויהא זכרו ברוך.